

DADES PER A LA HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ ALS PAÏSOS CATALANS: LA UNIVERSITAT D'ORIOLA (1569-1775)

*C. Borbonès Brescó
A. P. González Soto*

En la recerca de dades que ajudin a configurar la història de les Institucions educatives als Països Catalans, un dels objectius ha d'ésser treure a la llum les realitzacions que la història pugui aportar-nos, amb la finalitat de situar l'autèntic sentit dels fets educatius del nostre passat.

Moltes vegades, enfront de situacions o de realitzacions rellevants, caiem en la temptació de circumscriure'ns en ells, quan, per tenir sentit d'autèntica referència, sabem que d'altres fets «menors» són els que —a part d'ajudar-nos a crear un corpus general— defineixen i li donen autèntic valor.

En aquest sentit en el que s'aporta la història, no tant petita —240 anys d'existència— de la Universitat d'Oriola, al límit sud de la geografia dels Països Catalans; juntament amb les de Lleida (1300), Barcelona (1450), València (1499), Tarragona (1574), Tortosa, etc., pot ajudar-nos a establir l'eix universitari sobre el qual es dona suport la cultura de tota una època. Nascuda en el moment de la «racionalització» de la Universitat i de la seva pujança a Espanya —1569—, subsisteix malgrat tot, durant els avatars del segle XVII, i el que és més important, durant tot el segle XVIII. El seu marc —Oriola— inclòs en un principi en la zona de reconquesta castellana —Tractat de Cazola— però conquerida per Jaume I al 1256, pot ésser també un exemple de conservació de la llengua i cultura catalanes.

Per intentar la història de la Universitat d'Oriola, aquesta comunicació compta amb la base documental que suposa la: «Noticia Instrumental de los privilegios reales y pontificios con que se fundó y aprobó la Insigne Universidad y Estudio General de la Ciudad de Orihuela». Impressió manada per Real cèdula de 5 d'octubre del 1764 i realitzada el 1775, segons recopilació feta per Joan Ramo Ruefete (Secretari de la dita Universitat) i editada el mateix any per Felip Teruel.

La cronologia i documentació és la següent:

1569 Butlla del Papa Pius V per la qual es funda la Universitat d'Oriola i s'estableix els seus estudis.

1592 Confirmació de la Butlla de Pius V pel Papa Clement VIII.

1643 Capítols.

1643 Acta —en llengua catalana— de l'Ajuntament d'Oriola per l'acompliment dels Capítols en favor de la Universitat.

1653 Atorgament de Privilegis de la Universitat per part de Felip IV.

1655 Estatuts reals signats per Felip IV.